

Resumé

Ve své práci jsem se zaměřila na roli magického realismu a jeho využití v románech Toni Morrisonové *Píseň o Šalamounovi a Milovaná*. Jelikož nadpřirozených prvků v těchto dvou příbězích je použito hlavně jako hybných sil, které napomáhají odhalovat utajené a potlačené skutečnosti ze života románových postav, byli mými hlavními cíli rozbor a určení autorčiných motivací k tomu, aby prvky magického realismu použila, za jakým účelem, a co tyto snahy patrně přinesly.

Nejprve jsem analyzovala autorčinu vlastní akademickou práci, ve které se zaměřuje na to, v jaké pozici se jako afro-americká autorka nachází: musí čelit odlidštěnému obrazu černochů v americké společnosti tak, jak ho vytvořili američtí běloši, aby ochránili vlastní civilizovanost v divočině Nového Světa. Co se týče literárního jazyka, autorka polemizuje, že tato stanoviska a z toho pramenící literární tradice jí nabízejí jen dva možné přístupy k věci: útočnou oslavu černošské minority či defenzivní přizpůsobení se stanoviskům a přístupům hlavního proudu. Taková řešení se ovšem jeví jako slepé uličky, jelikož ani jeden z přístupů nemá potenciál k tomu, aby z něho vzešel autentický obraz života Afro-Američanů.

Je třeba zmínit jednu důležitou překážku v takovém snažení, kterou je skutečnost, že během procesu odlidštění černochů bylo hodně z jejich životních zkušeností ignorováno či dokonce zapomenuto. Mou snahou bylo ukázat, že se Morrisonová právě pomocí magického realismu snaží znovu vzkřísit potlačované lidství a historii Afro-Američanů. Snaží se s jeho pomocí líčit příběh způsobem odlišným a nezávislým na tendencích, jaké využívá k portrétování afro-amerického života a otrokářské historie dominantní kulturní proud. Pomocí srovnání dvou zmíněných knih s duchů prostou autorčinou prvotinou *Nejmodřejší oči* jsem se snažila ukázat, jak pouhé realistické pojetí a hmatatelná realita odsuzuje autorčiny literární postavy k tomu, aby zůstaly psychicky zlomené, s nedostatkem osobního i

kolektivního sebevědomí, jak je to například v případě rodiny Breedloveových a hlavně jejich dcery Pecoly v románu *Nejmodřejší oči*.

Z příběhu lze usuzovat, že nedostatek sebevědomí má kořeny v rasistických postojích a dominantním společenském chování bílých Američanů. Nicméně, *Nejmodřejší oči* neřeší do hloubky otázku, co konkrétně Afro-Američané postrádají. Je to právě *Píseň o Šalamounovi*, kde Morrisonová uvádí postavu zvanou Mlíčňák do světa jižanských černochoů, znenadání daleko poutavějšího než jeho dřívější penězi ovládaná iluze svobody, a to právě díky nadpřirozeným silám – jako například duch jeho dědečka – které mu ukazují cestu. V *Písni o Šalamounovi* Morrisonová zdůrazňuje důležitost rodinného folkloru a zároveň poukazuje na jeho absenci v životě a vzpomínkách svých postav, jelikož pouze síly stojící mimo realitu ho dokáží vynést zpět na světlo.

V *Milované* smrt opět ožívá, aby obnovila pouto mezi matkami a dcerami, které bylo v časech otroctví často zpřetrháno a ignorováno. V knize jde ovšem ještě o víc. Jelikož zde tato pouta silně narušuje vražda dítěte samotnou matkou, jde v *Milované* nejen o poukázání na bolest způsobenou nemohoucností mít kontrolu nad vlastními dětmi, ale také ukazuje, jak takové situace tyto jinak čistě emocionální pouta deformuje: matka si zdánlivě osvobozující vraždou ironicky svou vlastní dceru podmaňuje, a ta se na oplátku vrací, aby jí oplatila stejným metrem. Při zpětném pohledu na *Nejmodřejší oči* si čtenář může všimnout, jak vztah Pauline k Pecole a svému domovu obecně negativně ovlivňuje materiální pohodlí – či spíše jeho nedostatek. V *Milované* Morrisonová využívá postavy ducha, aby identifikovala možný původ tohoto problému.